

Predmet

POLITIČNA EKONOMIJA

Datum

19.05.2003

1. Navedi različne definicije družbenega produkta in navedi metode izračuna njegove vrednosti ter navedi približno vrednost slovenskega BDP! (12)
2. V prvem obdobju sta realni in nominalni produkt enaka 100 SIT. Potem se nominalni produkt podvoji, realni pa se dvigne na 165,3 SIT. Rentabilnost dela se poveča za 15,5%, organska sestava kapitala se poveča za 5% ter intenzivnost dela pade za 10%. Izračunaj:
  - a) Spremembo proizvodne sile dela v %! (4)
  - b) Za koliko % in v kateri smeri se je spremenil kapitalni količnik? (4)
  - c) V katerih dejavnostih v Sloveniji je kapitalni količnik najnižji in kje najvišji? (4)
3.
  - a) Navedi in nariši razliko med spremembo ponudbe in ponujene količine. (4)
  - b) Ob kakšni istočasni spremembi ponudbe in povpraševanja prišlo do najvišjega dviga cene? (4)
  - c) Kakšno mora biti povpraševanje, da bi se povečana ponudba v celoti izrazila v povečanju cen; kakšna, da bi cena ostala nespremenjena? (4)
4. Podani so naslednji podatki za Izpitnico:

Količina	1	2	3	4	5	6	7
Mejna koristnost X	14	12	11	10	9	8	6
Mejna koristnost Y	13	11	10	8	7	6	3

- Izpitnica maksimizira svoje zadovoljstvo, zato vedno porabi svoj celotni dohodek, ki znaša 10. Če je cena dobrine X enaka 2 in cena dobrine Y enaka 1, potem v ravnotežju kupi 2X in 6Y. Potem cena X pade na 1.
- a) Koliko X in Y sedaj Izpitnica kupi, če hoče maksimizirati svoje skupno zadovoljstvo in razloži zakaj! (8)
  - b) Prikaži na grafu situacijo pod a) in povej, kakšni sta dobrini X in Y. (6)
5. Opiši in nariši vse vrste stroškov produkcije na kratki rok ter opiši in nariši elastičnost stroškov (na proizvedeno količino)! (12)
  6. Opiši in nariši delitev med glavnimi skupinami produkcijskih faktorjev (kapital, delo, zemlja) ter jasno označi dohodke posameznih produkcijskih faktorjev, ceno produkta in njegovo količino! (14)
  7. Naštej in opiši značilnosti sodobnega in blagovnega (zamenljivega) denarja! (12)
  8. Če se avtonomno trošenje ob mejni nagnjenosti k trošenju 0,8 poveča enkratno za 20:
    - a) Za koliko se poveča ravnotežni produkt in celotni dejanski produkt? (4)
    - b) Za koliko se poveča dejanski produkt v 4. razdobju? (4)
    - c) Kako bi enak učinek dosegli s proporcionalnim oz. progresivnim obdavčenju ob uravnoteženem proračunu? (4)